

Un pàrquing es menja la història

No ve d'ara, però aquesta vegada el tassó de la paciència popular ha vessat. A Palma, la construcció d'un aparcament sobre un jaciment arqueològic de gran importància ha fet esclatar un moviment ciutadà de protesta per intentar aturar les obres, amb una denúncia a la Fiscalia inclosa.

Palma canvia a marxes forçades. La població es multiplica. El trànsit, sempre caòtic, esdevé un malson d'impossible despertar. No obstant això, la capital balear és una de les ciutats que registra més alts índexs de vehicles per habitant, i encara s'hi han d'afegir els milers i milers que entren diàriament al centre urbà.

Un dels efectes d'aquest ràpid i intens canvi és l'augment de la construcció d'habitatges i d'oficines, i també d'aparcaments. L'Ajuntament, conservador d'ençà el 1991 ha promogut una decidida política de construcció d'aparcaments pertot arreu. Que en calen, ningú no ho dubta, però és que el Consistori del PP, tant amb el primer batlle conservador (Joan Fageda, 1991-2003) com amb l'actual batllessa (Catalina Cirer, 2003) no és gaire amic de matissos a l'hora de decidir on els construeix. I en aquest punt és on apareixen els problemes: quan els volen construir al centre històric, com ara mateix està succeint.

La Palma vella està sotmesa a un intens procés especulatiu. Les organitzacions i persones més sensibilitzades en la necessitat de preservar la riquesa històrica i arqueològica de la ciutat no paren de denunciar aquest procés de degradació -d'espoli se'l podria qualificar. Les institucions responsables, l'Ajuntament -en mans del PP- i el Consell de Mallorca -que té la competència màxima mitjançant la Comissió Insular de Patrimoni i està a mans d'UM i PP, insisteixen a dir que tot es

fa d'acord amb la llei. Però les veus crítiques no fan més que incrementar-se. A cada episodi se n'escolten més. S'han produït molts casos en els últims anys, que han fet perdre la paciència a arqueòlegs, entitats com ARCA (Associació per a la Rehabilitació del Centre Antic) i partits opositors (PSOE, PSM, EU-Verds). Cap, emperò, com l'actual. És el cas de les restes arqueològiques de l'avinguda d'Antoni Maura; tot i contenir un pont musulmà, així com altres troballes importants, s'hi està fent un aparcament a sobre.

Parc sí, pàrquing no. Un parc arqueològic que es pugui sumar al Parc de la Mar per enaltir el conjunt històric i artístic de la Seu i del Palau de l'Almudaina. Això és el que volen nombroses organitzacions (entre aquestes, la més activa és ARCA), els partits d'esquerra, els arqueòlegs i, sobretot, ciutadans farts de veure com la riquesa històrica material va desapareixent per sempre més de la ciutat. L'Ajuntament i el Consell, però, s'emparen en la legalitat de la construcció de l'aparcament, que amenaça d'esborrar qualsevol vestigi de la importància de les troballes.

Però no tothom hi està d'acord amb la legalitat de les obres. Tant ARCA com la resta d'entitats i veïns de la zona entenen que s'ha incomplert la normativa legal que obliga a finalitzar l'excavació abans d'iniciar les obres. D'aquí la denúncia interposada davant la fiscalia, així com la petició que han cursat al Ministeri de Cultura perquè s'interessis per l'assumpte.

A l'esquerra, panoràmica de situació de les obres, on es troba el jaciment: s'hi pot observar el conjunt monumental de l'Almudaina i la Seu, i part de les muralles. A sota: detall de les excavacions i el cartell municipal anunciador de l'aparcament.

Deixant de banda qüestions legals, les restes són realment importants: un pont de la Medina Mayurqa (la Palma musulmana) així com restes materials que són testimoni de l'evolució històrica de la ciutat, des d'objectes de l'època medieval, passant per la moderna i fins a la contemporània. Motius suficients perquè es demani la preservació integral de la zona. És a dir, la creació d'un parc arqueològic que permeti no solament observar el recorregut històric en una mateixa zona –de Palma al llarg de prop de mil anys– sinó, a més, convertir-lo en un reclam turístic.

Cal entendre que l'espai esmentat es troba als peus i a la dreta del conjunt monumental format per la Seu i el palau de l'Almudaina (que va ser llar dels reis del Regne de Mallorca, i construït sobre l'antic emplaçament de comandament de la Medina Mayurqa), mentre que al front es troba el Parc de Mar. Un possible parc arqueològic dotaria la zona d'una importància turística i cultural enorme. Però, de moment, ni l'Ajuntament ni el Consell mostren cap tipus

MICHEL PAYERAS

de sensibilitat. Amb tot, més curiosa encara resulta l'actitud política de les institucions esmentades quan recordem que els partits que les governen (PP i UM) han manifestat reiteradament la seva voluntat de diversificar l'oferta turística de la ciutat promovent reclams culturals com ara el patrimoni arqueològic.

El jaciment trobat, ben preservat, podria ser, probablement, el millor atractiu cultural i turístic de Palma, de Mallorca i, segurament, també de les Balears. De moment, però, tot apunta que serà un pàrquing més.

Miquel Payeras